SODBA SODIŠČA (prvi senat)
z dne 17. marca 2005*

Stvarno kazalo

I — Dejansko stanje ..... I - 2229

A — Pogodba ..... I - 2229

1. Cilji pogodbe ..... I - 2230

2. Program dela ..... I - 2232

3. Nadzor s strani Komisije ..... I - 2235

4. Finančne določbe ..... I - 2235

5. Povračila ..... I - 2237

6. Arbitražna klavzula ..... I - 2238

B — Izpolnitev pogodbe ..... I - 2238

C — Plačila, ki jih je opravila Komisija, in zahtevek za povračilo ..... I - 2240

D — Likvidacija treh izmed toženih strank ..... I - 2242

1. InterTeam ..... I - 2242

2. A-Consult ..... I - 2242

3. Ision ..... I - 2243

II — Pristojnost Sodišča ..... I - 2243

A — Pravni okvir ..... I - 2243

B — Uporabnost arbitražne klavzule ..... I - 2244

III — Dopustnost tožbe, kolikor je vložena proti trem toženim strankam v likvidaciji ..... I - 2246

A — Pravni okvir ..... I - 2247

1. Pravo Skupnosti ..... I - 2247

2. Nacionalno pravo ..... I - 2252

* Jezik postopkanemščina.

B — Dopustnost tožbe, kolikor je vložena proti InterTeamu ..... I - 2253

C — Dopustnost tožbe, kolikor je vložena proti A-Consult in Ision ..... I - 2254

D — Dodatni predlogi Komisije ..... I - 2256

IV — Utemeljenost tožbe, kolikor je vložena proti AMI Semiconductor, Intracomu, Euramu in Nordbank ..... I - 2258

A — Pravica do povračila, ki temelji na členu 23, točka 23.3, Priloge II pogodbe ... I - 2258

1. Solidarna odgovornost ..... I - 2259

2. Izračun finančnega prispevka, ki ga dolguje Komisija ..... I - 2261

B — Pravica do povračila na podlagi člena 812 BGB ..... I - 2264

V — Nasprotna tožba Intracoma ..... I - 2265

Stroški ..... I - 2266

V zadevi C-294/02,

zaradi tožbe na podlagi člena 238 ES, vložene 12. avgusta 2002,

Komisija Evropskih skupnosti, ki jo zastopa G. Wilms, zastopnik, skupaj z R. Karpensteinom, odvetnik, z naslovom za vročanje v Luxembourgu,

tožeča stranka,

proti

AMI Semiconductor Belgium BVBA, nekdanji Alcatel Microelectronics NV, s sedežem v Audenardu (Belgija), ki ga zastopata M. Hallweger in R. Lutz, odvetnika,

A-Consult EDV-Beratungsgesellschaft mbH (v likvidaciji), s sedežem na Dunaju (Avstrija), ki ga zastopa E. Roehlich, odvetnik,

Intracom SA Hellenic Telecommunications & Electronic Industry, s sedežem v Atenah (Grčija), ki ga zastopajo M. Lienemeyer, U. Zinsmeister in D. Waelbroeck, odvetniki,

ISION Sales + Services GmbH & Co. KG (v likvidaciji), s sedežem v Hamburgu (Nemčija), ki ga zastopata H. Fialski in T. Delhey, odvetnika,

Euram-Kamino GmbH, s sedežem v Hallbergmoosu (Nemčija), ki ga zastopata M. Hallweger in R. Lutz, odvetnika,

HSH Nordbank AG, nekdanja Landesbank Kiel Girozentrale, s sedežem v Kielu (Nemčija), ki jo zastopata B. Treibmann in E. Meincke, odvetnika,

in

InterTeam GmbH (v likvidaciji), s sedežem v Itzehoeju (Nemčija), ki ga zastopata M. Hallweger in R. Lutz, odvetnika,

tožene stranke,

SODIŠČE (prvi senat),

v sestavi P. Jann, predsednik senata, R. Silva de Lapuerta, sodnica, K. Lenaerts, S. von Bahr in K. Schiemann (poročevalec), sodniki,

generalna pravobranilka: J. Kokott,
sodna tajnica: M.-F. Contet, glavna administratorka,

na podlagi pisnega postopka in obravnave z dne 8. julija 2004,

po predstavitvi sklepnih predlogov generalnega pravobranilca na obravnavi 23. septembra 2004

izreka naslednjo

Sodbo

1 S tožbo Komisija Evropskih skupnosti Sodišču predlaga, naj AMI Semiconductor Belgium BVBA, nekdanji Alcatel Microelectronics NV (v nadaljevanju: AMI

Semiconductor), družba belgijskega prava, A-Consult EDV-Beratungsgesellschaft mbH (v nadaljevanju: A-Consult), družba avstrijskega prava, Intracom SA Hellenic Telecommunications & Electronic Industry (v nadaljevanju: Intracom), družba grškega prava, kot tudi ISION Sales + Services GmbH & Co. KG, nekdanji AllCon Gesellschaft für Kommunikationstechnologie mbH (v nadaljevanju: Ision), Euram-Kamino GmbH (v nadaljevanju: Euram), HSH Nordbank AG, nekdanja Landesbank Kiel Girozentrale, (v nadaljevanju: Nordbank) in InterTeam GmbH (v nadaljevanju: InterTeam), vse štiri družbe nemškega prava, (skupaj v nadaljevanju: tožene stranke) kot solidarnim dolžnikom naloži, naj ji plačajo znesek 317.214 evrov, skupaj z obrestmi, kar predstavlja vračilo predplačil, ki jih je Komisija izplačala pri izpolnjevanju pogodbe, sklenjene s temi družbami v okviru projekta Esprit št. 26927 (v nadaljevanju: projekt), z naslovom „Electronic Commerce Fulfilment Service for the Electronics Industry (ECFS/E)" (Storitev naročanja v elektronskem trgovanju za elektronsko industrijo, v nadaljevanju: pogodba).

I – **Dejansko stanje**

A – *Pogodba*

2 Evropska skupnost, ki jo zastopa Komisija, je 8. junija 1998 s toženimi strankami sklenila pogodbo o finančnem prispevku, ki je slednjim dodeljen za izvedbo projekta.

3 Pogodba je bila sestavljena v angleščini. V skladu s členom 10 zanjo velja nemško pravo.

4 Tožene stranke so bile na podlagi člena 1, točka 1.1, pogodbe „kar zadeva dela, navedena v Prilogi I, do končne faze v 18. mesecu Komisiji zavezane skupno in solidarno izpolniti pogodbo".

5 Člen 1, točka 1.2, pogodbe določa:

„Razen v primeru višje sile (vključno s primerom stavke, izprtja in drugih dogodkov, na katere sopogodbeniki navadno ne morejo vplivati), si bodo sopogodbeniki v razumni meri prizadevali doseči rezultate, predvidene v projektu, in izpolniti obveznosti sopogodbenika, ki jih ne izpolni. Od sopogodbenika se ne zahteva, da naj sprejme ukrepe, ki so zunaj njegove moči, ali da naj povrne zneske, ki jih dolguje sopogodbenik, ki jih ni izpolnil, razen če ni sam pripomogel k tej neizpolnitvi. O ukrepih, ki jih je treba sprejeti v primeru višje sile, se dogovorijo pogodbene stranke."

1. Cilji pogodbe

6 V skladu s členom 1, točka 1.1, pogodbe je njen predmet izvedba del, navedenih v Prilogi I.

7 V skladu s povzetkom vsebine projekta, ki je v prvem delu te priloge, je bil cilj tega projekta omogočiti prodajo presežnih količin polprevodniških komponent med

podjetji elektronske industrije brez udeležbe posrednika in s tem zmanjšati stroške transakcije. Izvedba projekta naj bi olajšala dosego tega cilja tako, da:

— na globalni osnovi povezuje presežno ponudbo in nezadovoljeno povpraševanje po komponentah,

— podpira poslovni proces za ustvarjene trgovinske transakcije,

— vzpostavi odpravo tovora in postopek prijave za izpolnitev prodajnih in kupnih pogodb in

— razširi uporabo elektronskega trgovanja v sektorju elektronike.

V skladu s tem povzetkom naj bi projekt elektronski industriji omogočil:

— razširitev priložnosti za trgovanje in zmanjšanje stroškov operacij, zahvaljujoč uporabi tehnologije globalnih izmenjav informacij in

— uporabo elektronskega trgovanja brez meja v okviru globaliziranega gospodarstva.

Trije glavni cilji so bili v omenjenem povzetku navedeni tako:

— integracija več storitev, ki so ključne za elektronsko industrijo;

— izdelava ustreznih vmesnikov za učinkovit borzno-posredniški sistem, ki jih je treba vključiti v profesionalno okolje informacijskih tehnologij bodočih uporabnikov in ponudnikov storitev;

— spodbuda rastočemu elektronskemu trgovanju v sektorju elektronske industrije, vključno z razvojem sredstev za nagrajevanje uporabe sistema („bonus component") in sredstev za količinsko ugotavljanje izboljšanja stroškovne učinkovitosti kot posledice izvedbe projekta.

2. Program dela

8 V skladu s členom 2, točka 2.1, pogodbe je bil rok za izvedbo projekta, začenši 1. maja 1998, 18 mesecev, torej do konca meseca oktobra 1999.

9 Iz poglavja 2, točka 2.2, drugega dela Priloge I pogodbe izhaja, da so bila predvidena dela razvrščena v osem delovnih sklopov („workpackages"), za katere je bilo treba skupaj doseči 29 rezultatov („deliverables"). Prvi izmed delovnih sklopov je predvideval take rezultate:

„Delovni sklop 1: Ugotovitev upoštevnih postopkov trgovanja

Naloga 1.1 Postopki trgovanja pri uporabniku (0-2 meseca)

Postopek nabave komponent

Nadzor in ravnanje s presežnimi komponentami

Kakovostni postopek (ISO 9000 itd.)

Drugi dobavitelji

Prilagojeni načini plačila

Novi načini plačila

Naloga 1.2 Vmesniška programska oprema (0-2 meseca)

Vmesniki s komercialnimi programi, ki jih uporabljajo industrijski uporabniki

Vmesniška programska oprema: banke

Vmesniška programska oprema: prevozniki

Opredelitev posebnih SAP parametrov [standard medpodjetniških programov]

Naloga 1.3 Ocenitev okolja informacijskih tehnologij (0-2 meseca)

Osebni računalnik, delovna postaja, LAN

Operacijski sistemi za osebne računalnike in mreže

Dostop do Interneta, Intranetov“

10 Tabele, ki določajo posebne vloge sopogodbenikov pri izvedbi različnih delovnih sklopov, so ravno tako v naslovu 2, točka 2.2, drugega dela Priloge I pogodbe.

11 Prvi delovni sklop je v skladu s tabelo na straneh 40 in 41 Priloge I k pogodbi razdeljen tako:

Naloga	Stranka	Prispevek
1.1	[AMI Semiconductor] Intracom A-Consult	Opredelitev vseh postopkov trgovanja pri uporabnikih, ki vplivajo na nadzor, prodajo, presežne zaloge in nabavo elektronskega materiala.
1.2	[Nordbank]	Opredelitev vmesnikov, ki so potrebni za metode gotovinskih prenosov in nadzor računov.
	[Euram]	Opredelitev vmesnikov, potrebnih za določitev stroškov prevoza, predaje naročil za prevoz in sledenje teh naročil.
	[AMI Semiconductor] Intracom A-Consult	Tabelarični prikaz podrobnosti glede vmesnikov, potrebnih za poslovno programsko opremo.
1.3	InterTeam	Ocenitev okolij informacijskih tehnologij vseh, ki sodelujejo pri projektu, vključno s prevladujočimi standardi.
		Opredelitev vmesnikov, ki so potrebni za metode gotovinskih prenosov in nadzor računov.
	[Nordbank]	Sodelovanje z InterTeam-om pri analizi lokalnih okolij informacijskih tehnologij.
	[Euram]	Sodelovanje z InterTeam-om pri analizi lokalnih okolij informacijskih tehnologij.
	[AMI Semiconductor] Intracom A-Consult	Sodelovanje z InterTeam-om pri analizi lokalnih okolij informacijskih tehnologij.

3. Nadzor s strani Komisije

12 Člen 8 priloge II pogodbe daje Komisiji možnost, da ji pri upravljanju pogodbe pomagajo strokovnjaki. V tem primeru mora ta institucija sprejeti ustrezne ukrepe za to, da se zagotovi, da omenjeni strokovnjaki ne razkrijejo ali uporabijo zaupnih podatkov, ki so jim bili posredovani. Podrobne podatke o teh strokovnjakih je bilo treba predhodno posredovati sopogodbenikom Komisije, ta pa je morala v razumni meri upoštevati njihove ugovore iz upravičenih poslovnih razlogov.

4. Finančne določbe

13 V skladu s členom 3 pogodbe so bili skupni stroški projekta, ki se povrnejo, ocenjeni na 1.080.000 ekujev. Isti člen je določal, da je moral prispevek Komisije pokrivati do 50 % teh stroškov, največ do zneska 540.000 ekujev. Stroškovna podlaga, ki jo je treba uporabiti, je bila v Prilogi I pogodbe in členih 18 do 20 priloge II, ki vsebujejo natančna merila, ki jih je treba uporabiti za izračun stroškov, ki se povrnejo.

14 V obrazcu 1 na strani 6 Priloge I pogodbe je bila razdelitev celotnega zneska, ki se povrne, med tožene stranke razdeljena tako:

— InterTeam: 153.500 ekujev;

— Ision: 70.000 ekujev;

— Euram: 40.000 ekujev;

— Nordbank: 10.000 ekujev;

— AMI Semiconductor: 97.000 ekujev;

— Intracom: 68.000 ekujev;

— A-Consult: 101.500 ekujev.

15 Obrazec 5.3 na straneh 56 in 57 Priloge I pogodbe v številu mesecev dela posamezne osebe določa obvezna prizadevanja vsakega sopogodbenika za dosego vsakega rezultata.

16 V skladu s členom 4 pogodbe bi morala Komisija prispevek izplačati tako:

— predplačilo 270.000 ekujev, ki jih je treba plačati v dveh mesecih po zadnjem podpisu pogodbenih strank;

— občasna plačila, ki jih je treba plačati v roku dveh mesecev po potrditvi različnih občasnih poročil o napredovanju in z njimi povezanih izjav o stroških, pri čimer predplačilo in občasna plačila skupaj ne presegajo 486.000 ekujev;

— saldo njenega skupnega dolgovanega prispevka (zadržanje garancije 54.000 ekujev), ki ga je treba plačati v roku dveh mesecev od potrditve zadnjega poročila, dokumenta ali drugih rezultatov projekta in izjave o stroških za končno obdobje.

17 Člen 23, točka 23.2, Priloge II pogodbe je določal, da je treba vsa plačila, ki jih opravi Komisija, vse do potrditve z njimi povezanih rezultatov oziroma do potrditve končnega poročila šteti za predplačila.

5. Povračila

18 V skladu s členom 23, točka 23.3, Priloge II pogodbe so se sopogodbeniki zavezali, da Komisiji, če skupni finančni prispevek k projektu, katerega slednja dolguje, znaša manj kot skupni znesek plačil, ki jih je izvedla, nemudoma povrnejo razliko.

19 Člen 5, točka 5.3(a)(i), omenjene Priloge II je za Komisijo določal možnost, da od pogodbe v pisni obliki odstopi takoj, če Komisija v razumnem roku, ki ne more biti krajši kot en mesec in ki je bil določen v pisni obliki, zahteva dejanje za odpravo neizpolnitve pogodbe in če se to dejanje ni začelo izvrševati na zadovoljiv način.

20 Člen 5, točka 5.4, Priloge II pogodbe je določal, da se v primeru odstopa prispevek Skupnosti k stroškom nanaša samo na stroške, povezane z rezultati projekta, ki jih je Komisija potrdila, kot tudi na druge razumne in sprejemljive stroške, vključno z zavezami finančne narave.

21 V skladu z isto določbo je mogoče v primeru odstopa od pogodbe na podlagi člena 5, točka 5.3(a), Priloge II pogodbe, kateremu koli znesku za povračilo na podlagi pisnega zahtevka prišteti obresti, katerih obrestna mera je 2 % višja od obrestne mere Evropskega monetarnega instituta za operacije v ekujih za obdobje, ki je preteklo med prejemom sredstev in njihovim povračilom.

6. Arbitražna klavzula

22 Člen 7 Priloge II pogodbe vsebuje naslednjo arbitražno klavzulo:

„Za spore med Komisijo in sopogodbeniki glede veljavnosti, uporabe in razlage te pogodbe je edino pristojno Sodišče prve stopnje Evropskih skupnosti in, v primeru pritožbe, Sodišče Evropskih skupnosti."

B – *Izpolnitev pogodbe*

23 Projekt se je začel izvajati maja 1998.

24 Sopogodbeniki so 15. decembra 1998 Komisiji predložili poročilo za obdobje šestih mesecev, ki opisuje dosežene cilje. V tem poročilu so zapisali, da so v celoti dosegli rezultate, določene v delovnih sklopih 1, 2 in 3.

25 Da bi lahko preverila rezultate, navedene v poročilih sopogodbenikov, je Komisija predlagala ustanovitev skupine za nadzor („Review Team"). Ko je prejel podatke o strokovnjakih, ki jih je predlagala Komisija, in zlasti njihove življenjepise, je InterTeam po pošti 8. aprila 1999 pristal na imenovanje dveh kandidatov, in sicer Guida in Ouzounisa.

26 Na sestanku sopogodbenikov in Komisije 11. junija 1999 je skupina za nadzor izdala svoje prvo nadzorstveno poročilo. V njem se je sklicevala na hude pomanjkljivosti pri izvedbi projekta. Na temelju teh ugotovitev je omenjena skupina napovedala zaustavitev projekta do 1. julija 1999 in tožene stranke pozvala, naj ji posredujejo potrebne informacije, ki dokazujejo, da so odpravile v nadzorstvenem poročilu navedene nepravilnosti pri izvedbi.

27 V dopisu z dne 18. junija 1999 je Komisija povzela odločitve, sprejete na sestanku 11. junija 1999. Ob tej priložnosti je na podlagi člena 5, točka 5.3(a)(i), Priloge II pogodbe toženim strankam določila dodaten rok in zagrozila, da bo odstopila od pogodbe. Z dopisoma z dne 29. junija in 14. julija 1999 je ta institucija ponovno izpodbijala izpolnitev pogodbenih obveznosti s strani toženih strank in jih pisno pozvala, naj v roku enega meseca opravijo neopravljena dela in odpravijo ugotovljene pomanjkljivosti.

28 V začetku julija 1999 so tožene stranke Komisiji predložile poročilo za dvanajst mesecev, ki opisuje dosežene cilje. Glede na to poročilo so projekt izvedle v skladu s pogodbo.

29 Skupina za nadzor je 5. julija 1999 predložila drugo nadzorstveno poročilo, ki je upoštevalo informacije iz poročila o napredku, doseženem v dvanajstih mesecih, in druge dodatne dokumente, ki so jih predložili sopogodbeniki. To poročilo je

vsebovalo temeljito grajo vseh rezultatov. Del teh rezultatov pa je bil, kljub oceni, da so slabi, potrjen.

30 Čeprav so tožene stranke na sestanku 8. septembra 1999 ponovno v celoti predstavile cilje, ki so jih dosegle, skupina za nadzor ni odstopila od svoje ugotovitve.

31 Z dopisom z dne 21. decembra 1999, ki je bil naslovljen na InterTeam, je Komisija sporočila, da odstopa od pogodbe z retroaktivnim učinkom od 8. septembra 1999.

C – *Plačila, ki jih je opravila Komisija, in zahtevek za povračilo*

32 Začetek veljave Uredbe Sveta (ES) št. 1103/97 z dne 17. junija 1997 o nekaterih določbah v zvezi z uvajanjem evra (UL L 162, p. 1) je imel, zaradi uporabe člena 2(1) te uredbe, za posledico, da je bilo vsako sklicevanje na eku zamenjano s sklicevanjem na evro po tečaju en evro proti enemu ekuju.

33 V skladu s pogodbenimi določili je Komisija toženim strankam izplačala naslednje zneske:

— 270.000 EUR, 8. junija 1998;

— 191.394 EUR, 6. maja 1999, za obdobje od 1. maja do 31. oktobra 1998.

Skupen znesek predplačil torej znaša 461.394 EUR.

34 Komisija je 21. decembra 1999 na tožene stranke naslovila pismo, v katerem je zahtevala vračilo 317.214 EUR, ki je razlika med zneskom 461.394 EUR, ki pomeni dejansko plačilo, in zneskom 144.180 EUR, ki v skladu z izračunom pomeni prispevek, ki ga dolguje.

35 V skladu s tabelo iz vloge se ti zneski po mnenju Komisije med tožene stranke razdelijo tako:

	A	B	C	D
InterTeam	153.500	300.934	29.491,36	271.443
A-Consult	101.500	61.823	40.960,23	20.862
[AMI Semiconductor]	97.000	26.743	26.214,55	529
Ision	70.000	39.926	31.129,77	8 797
[Euram]	40.000	21.606	0	21.606
Intracom	68.000	10.362	16.384,09	(6 022)
[Nordbank]	10.000	0	0	0
	540.000	461.394	144.180	323.237

A: maksimalni prispevek v skladu s pogodbo,
B: dejansko izplačani znesek,
C: potrjeni znesek,
D: znesek za povračilo (B - C)

D – *Likvidacija treh izmed toženih strank*

1. InterTeam

36 Skupščina InterTeam je 22. decembra 1999 odločila, da gre družba v likvidacijo. Slednji je 17. julija 2001 predložil svojo bilanco 31. decembra 1999, ki glede na podatke ustreza likvidacijski bilanci. Ta bilanca je pokazala primanjkljaj 695.605,33 DEM (oziroma 355.657,35 EUR), ki ni bil pokrit iz lastnih sredstev. InterTeam je bil 8. novembra 2001 izbrisan iz sodnega registra.

2. A-Consult

37 Zoper A-Consult je bil 10. julija 2002 uveden postopek prisilne poravnave, pri čemer je bil sedanji stečajni upravitelj E. Roehlich imenovan za sodnega upravitelja te družbe.

38 A-Consult je potem umaknil svoj predlog za začetek postopka prisilne poravnave tako, da je bil v skladu z avstrijskimi zakonskimi določbami za področje stečajev omenjeni postopek končan in je bil 25. julija 2002 uveden „stečajni postopek kot nadaljevanje postopka prisilne poravnave“ („Anschlußkonkursverfahren“).

3. Ision

39 Nad premoženjem Isiona je bil 19. julija uveden postopek v primeru insolventnosti, pri čemer je bil H. Fialski imenovan za sodnega upravitelja te družbe.

II – **Pristojnost Sodišča**

A – *Pravni okvir*

40 Člen 238 ES določa:

„Sodišče je pristojno za izrekanje sodb na podlagi arbitražne klavzule v pogodbah, ki jih sklene Skupnost ali ki so sklenjene v njenem imenu, ne glede na to, ali jih ureja javno ali zasebno pravo."

41 Člen 225(1) ES, v različici, ki izhaja iz Pogodbe iz Nice, določa:

„Sodišče prve stopnje je pristojno za obravnavanje in odločanje na prvi stopnji o tožbah ali postopkih iz členov 230, 232, 235, 236 in 238, razen o tistih, ki so dodeljeni sodnemu oddelku, in tistih, ki so v statutu pridržani za Sodišče. Statut lahko predvidi, da ima Sodišče prve stopnje pristojnost za druge vrste tožb ali postopkov.

Zoper odločitev Sodišča prve stopnje iz tega odstavka se lahko vloži pritožba na Sodišču zgolj glede pravnih vprašanj ter v skladu s pogoji in v mejah, določenih v statutu."

42 Člen 51 Statuta Sodišča, kot je veljal do 31. maja 2004, pred začetkom veljave Odločbe Sveta 2004/407/ES, Euratom z dne 26. aprila 2004 o spremembah členov 51 in 54 Protokola o Statutu Sodišča Evropskih skupnosti (UL L 132, str. 5), je določal:

„Kot izjema od pravila, določenega v členu 225(1) 225(1) Pogodbe ES, [...] je Sodišče pristojno za tožbe, ki jih vložijo države članice, institucije Skupnosti in Evropska centralna banka."

B – *Uporabnost arbitražne klavzule*

43 V skladu z besedilom arbitražne klavzule iz člena 7 Priloge II pogodbe, ki je povzeta v točki 22 te sodbe, je Sodišče prve stopnje izbrano za izključno pristojno za vse spore, ki bi lahko nastali iz pogodbe.

44 Kljub temu je gotovo, da sistem delitve pristojnosti med Sodiščem prve stopnje in Sodiščem, kot ga določata Pogodba in statut Sodišča, ki je priložen tej pogodbi, v trenutku vložitve tožbe nista določala možnosti, da bi Sodišče prve stopnje obravnavalo tožbe, ki so jih, kot v obravnavanem primeru, vložile institucije Skupnosti.

45 Zaradi tega je bila tožba po tem, ko je bila prvotno vložena v tajništvu Sodišča prve stopnje ob uporabi člena 54 statuta Sodišča, poslana tajništvu Sodišča.

46 Tudi če stranke ne bi nasprotovale pristojnosti Sodišča, mora Sodišče, kot je to v točki 53 svojih sklepnih predlogov pravilno poudarila generalna pravobranilka, uporabnost arbitražne klavzule preučiti po uradni dolžnosti.

47 Zastavlja se torej vprašanje, ali izbira Sodišča prve stopnje v arbitražni klavzuli lahko povzroči, da je, na podlagi člena 238, ki posebej podeljuje pristojnosti „Sodišču", pristojno Sodišče.

48 Pritrdilen odgovor je nujen iz naslednjih razlogov.

49 Kot v točki 59 svojih sklepnih predlogov poudarja generalna pravobranilka, iz uporabe izraza „Sodišče" v pogodbi izhaja, da se to poimenovanje ne nanaša na eno ali drugo sodišče Skupnosti, temveč na institucijo Skupnosti, ki obsega Sodišče in Sodišče prve stopnje. Zato je treba sklicevanje na „Sodišče" v členu 238 ES razumeti tako, da se nanaša na to institucijo in da je slednje tisto, ki ga mora pogodba določati zato, da je lahko pristojno eno ali drugo sodišče Skupnosti.

50 Pogodba ne določa nobenega besedila, ki bi ga bilo treba uporabiti v arbitražni klavzuli. V teh okoliščinah je treba vsako besedilo, ki kaže na to, da imajo stranke

namen morebitne spore izvzeti iz pristojnosti nacionalnih sodišč zato, da bi jih predložile sodiščema Skupnosti, šteti za zadostno za to, da sta omenjeni sodišči na podlagi člena 238 ES, pristojni.

51 Izbira Sodišča prve stopnje očitno izpolnjuje to merilo, ne da bi bilo treba obravnavano klavzulo razlagati v luči prava, ki se uporabi za pogodbo.

52 Dejstvo, da so stranke v okviru institucije „Sodišče" napačno želele natančno določiti sodišče, ki bi moralo obravnavati njihove spore, in da je arbitražna klavzula posledično delno brez učinka, ne vpliva na jasno izražen namen strank, da morebitne spore izvzamejo iz pristojnosti nacionalnih sodišč zato, da jih predložijo sodiščema Skupnosti.

53 Sodišče je torej pristojno za odločanje o tožbi Komisije kot tudi o nasprotni tožbi, ki jo je vložil Intracom.

III – **Dopustnost tožbe, kolikor je vložena proti trem toženim strankam v likvidaciji**

54 Tri izmed toženih strank, in sicer InterTeam, A-Consult in Ision, izpodbijajo dopustnost tožbe, kolikor se nanaša na njih, pri čemer se v glavnem opirajo na dejstvo, da so bile, v trenutku vložitve tožbe, v različnih fazah postopka v primeru insolventnosti.

A – *Pravni okvir*

1. Pravo Skupnosti

55 Uredba Sveta (ES) št. 1346/2000 z dne 29. maja 2000 o postopkih v primeru insolventnosti (UL L 160, str. 1), ki je bila sprejeta na podlagi člena 61(c) ES in člena 67(1) ES, navaja zlasti naslednje uvodne izjave:

„(2) Pravilno delovanje notranjega trga zahteva učinkovitost in uspešnost čezmejnih postopkov v primeru insolventnosti ter je zaradi uresničitve tega cilja potrebno sprejetje te uredbe, kar sodi na področje pravosodnega sodelovanja v civilnih zadevah v smislu člena 65 Pogodbe.

(3) Dejavnosti podjetij imajo vedno večje čezmejne učinke in jih zato v čedalje večji meri ureja pravo Skupnosti. Medtem ko insolventnost takih podjetij vpliva tudi na pravilno delovanje notranjega trga, je potreben akt Skupnosti, ki bi narekoval koordiniranje ukrepov, ki jih je treba sprejeti glede premoženja insolventnega dolžnika.

(4) Za pravilno delovanje notranjega trga se je treba izogibati spodbujanju strank k prenosu premoženja ali sodnih postopkov iz ene države članice v drugo, da bi se tako skušal doseči ugodnejši pravni položaj (t. i. ‚forum shopping').

[...]

(8) Za uresničitev cilja izboljšanja učinkovitosti in uspešnosti postopkov v primeru insolventnosti s čezmejnimi učinki je potrebno in primerno, da se v pravni akt Skupnosti, ki je zavezujoč in se neposredno uporablja v državah članicah, vključijo določbe o sodni pristojnosti, priznavanju in pravu, ki se uporablja na tem področju."

56 Ta ista uredba vsebuje naslednje določbe:

„*Člen 3*

Mednarodna pristojnost

1. Sodišča držav članic, na katerih ozemlju je središče dolžnikovih glavnih interesov, so pristojna za uvedbo postopkov v primeru insolventnosti. Pri družbi ali pravni osebi se, dokler se ne dokaže nasprotno, domneva, da je središče dolžnikovih glavnih interesov registrirani sedež.

2. Kadar je središče dolžnikovih glavnih interesov na ozemlju države članice, so sodišča druge države članice pristojna za uvedbo postopkov v primeru insolventnosti zoper navedenega dolžnika samo, če ima ta poslovalnico na ozemlju navedene druge države članice. Učinki teh postopkov so omejeni na dolžnikovo premoženje, ki se nahaja na ozemlju slednje države članice.

[...]

Člen 4

Pravo, ki se uporablja

1. Če ta uredba ne določa drugače, je pravo, ki se uporablja za postopke v primeru insolventnosti in njihove učinke, pravo države članice, na katere ozemlju so bili uvedeni postopki, v nadaljnjem besedilu ‚država, v kateri so bili uvedeni postopki'.

2. Pravo države, v kateri so bili uvedeni postopki, določa pogoje za uvedbo, vodenje in končanje teh postopkov. Zlasti pa določa:

[...]

(f) posledice postopkov v primeru insolventnosti na postopke, ki so jih sprožili posamezni upniki, razen na pravde v teku;

[...]

Člen 16

Načelo [priznanja postopka v primeru insolventnosti]

1. Vsaka odločba o uvedbi postopkov v primeru insolventnosti, ki jo sprejme sodišče države članice, pristojno po členu 3, se prizna v vseh drugih državah članicah od trenutka, ko začne učinkovati v državi, v kateri so bili uvedeni postopki.

To pravilo velja tudi takrat, kadar zaradi dolžnikovega položaja uvedba postopkov zoper njega v drugih državah članicah ni mogoča.

2. Priznanje postopkov iz člena 3(1) ne preprečuje uvedbe postopkov, navedenih v členu 3(2), s stani sodišča v drugi državi članici. Slednji postopki so sekundarni postopki v primeru insolventnosti v smislu poglavja III.

Člen 17

Posledice priznanja

1. Odločba o uvedbi postopkov iz člena 3(1) ima, brez nadaljnjih formalnosti, enake posledice v kateri koli drugi državi članici, kakor jih ima po tem pravu države, v kateri so bili uvedeni postopki, če ta uredba ne določa drugače in dokler v drugi državi članici niso uvedeni nobeni postopki, navedeni v členu 3(2).

2. Posledic postopkov, navedenih v členu 3(2), ni mogoče izpodbijati v drugih državah članicah. Vse omejitve pravic upnikov, zlasti odlog ali poplačilo, učinkujejo v zvezi s premoženjem, ki se nahaja na ozemlju druge države članice, samo zoper tiste upnike, ki s tem soglašajo.

[...]

Člen 40

Dolžnost obveščanja upnikov

1. Takoj po uvedbi postopkov v primeru insolventnosti v državi članici pristojno sodišče navedene države članice ali upravitelj, ki ga je imenovalo to sodišče, nemudoma obvesti znane upnike z običajnim ali stalnim prebivališčem ali registriranim sedežem v drugih državah članicah.

2. Navedene informacije, ki so bile poslane s posameznim obvestilom, morajo vsebovati zlasti roke, posledice zamude teh rokov, organ, ki je pristojen za sprejemanje prijav terjatev, in druge določene ukrepe. Tako obvestilo lahko tudi navaja, ali morajo upniki, katerih terjatve so prednostne ali zavarovane s stvarmi, prijaviti svoje terjatve."

2. Nacionalno pravo

57 Po nemškem pravu ima uvedba postopka v primeru insolventnosti za družbo, zoper katero je postopek uveden, zlasti naslednje posledice:

— V skladu s členom 80 Insolvenzordnung (nemški zakon o insolventnosti z dne 5. oktobra 1994 (BGBl. 1994 I, p. 2866), kot velja za spor (v nadaljevanju: „InsO"), s premoženjem družbe upravlja upravitelj. Ta položaj vključuje zastopanje, kar pomeni, da mora biti kakršno koli obvestilo o tožbi zoper družbo vročeno upravitelju in ne družbi.

— V skladu s členom 87 InsO lahko upniki uveljavljajo svoje terjatve proti družbi samo, če ravnajo v skladu z določbami o postopku v primeru insolventnosti. Zato določbe členov 174 in nadaljnje InsO prevladajo nad pravili civilnega postopka in so postopki, sproženi neposredno proti družbi ali upravitelju, nedopustni.

58 V avstrijskem pravu člen 6(1) Konkursordnung (avstrijski stečajni zakon, RGBl. št. 337/1914, kot velja za spor, v nadaljevanju: „KO") po uvedbi postopka v primeru insolventnosti prepoveduje vložitev kot tudi nadaljevanje postopka s kakršno koli tožbo, s katero se uveljavljajo pravice na sestavnih delih premoženja, ki je del mase podjetja v stečaju.

B – *Dopustnost tožbe, kolikor je vložena proti InterTeamu*

59 Po mnenju AMI Semiconductor, Euram in InterTeam je tožba nedopustna, kolikor zadeva InterTeam, ker je bila ta družba iz sodnega registra izbrisana 8. novembra 2001 oziroma devet mesecev pred vložitvijo vloge Komisije, in ker je InterTeam s tem dnem posledično izgubil svojo pravno sposobnost.

60 Kot je to v točki 67 svojih sklepnih predlogov poudarila generalna pravobranilka, je tožba zoper družbo nedopustna, če družba na dan vložitve te tožbe ni imela niti pravne niti procesne sposobnosti. Pravo, ki se v tem primeru uporabi, je pravo, ki velja za statut zadevne družbe, kar je v obravnavanem primeru nemško pravo (glej sodbi z dne 27. septembra 1988 v zadevi Daily Mail and General Trust, 81/87, Recueil str. 5483, točka 19, in z dne 5. novembra 2002 v zadevi Überseering, C-208/00, Recueil str. I-9919, točka 81).

61 Gotovo je, da po nemškem pravu družba z omejeno odgovornostjo („GmbH"), kot je to InterTeam, zaradi prenehanje izgubi svojo procesno sposobnost, kar predpostavlja njen izbris iz sodnega registra zaradi ugotovitve prezadolženosti. Izbris tako ustvari domnevo prezadolženosti.

62 Čeprav je to domnevo načeloma mogoče ovreči, kar bi imelo za posledico to, da izbrisana družba spet pridobi procesno sposobnost, golo dejstvo potrditve, da izbrisana družba še ima premoženje v tem pogledu, v nasprotju z zatrjevanjem Komisije ne zadošča. Slednja bi morala z dejstvi podpreti svoj očitek, tako da bi na primer navedla premoženje, ki naj bi po njenem mnenju preostalo, pri čemer bi morala navesti vsaj približno vrednost premoženja in njegovo pravno podlago kot morebiti tudi zadevnega dolžnika.

63 Ker teh podatkov ni, je treba tožbo, kolikor je vložena proti InterTeam, razglasiti za nedopustno.

C – *Dopustnost tožbe, kolikor je vložena proti A-Consult in Ision*

64 Ko je bila vložena tožba, so bili zoper ti družbi na podlagi nacionalnih zakonov, ki veljajo za vsako izmed njiju, že uvedeni postopki v primeru insolventnosti.

65 Gotovo je, da bi bila ob uporabi upoštevnih nacionalnih določb, in sicer člena 6 KO za A-Consult in člena 87 InsO za Ision, tožba, kot je tožba Komisije, v teh okoliščinah razglašena za nedopustno, če bi bila zoper te družbe vložena pred nacionalnimi sodišči.

66 Člen 238 ES v povezavi z arbitražno klavzulo Sodišču načeloma daje pristojnost za obravnavanje sporov med strankami.

67 Vendar pa se zastavlja vprašanje, na kakšen način je treba to pristojnost izvrševati, kar zadeva stranko, zoper katero je bil uveden postopek v primeru insolventnosti. To vprašanje se presoja po pravu postopka, ki se uporabi pred Sodiščem.

68 Ob tem, da niti statut Sodišča niti njegov poslovnik ne vsebujeta posebnih določb glede obravnavanja tožb, vloženih proti strankam, zoper katere je bil uveden postopek v primeru insolventnosti, je treba pravila, ki se uporabijo, izvajati iz splošnih načel, ki so skupna procesnim ureditvam držav članic na tem področju.

69 V tem pogledu se izkaže, da v večini procesnih ureditev držav članic upnik svojih terjatev zoper osebo, ki je v postopku v primeru insolventnosti, sodno ne more neodvisno uveljavljati, temveč mora slediti pravilom veljavnega postopka, in da je v primeru nespoštovanja teh pravil tožba nedopustna. Nadalje morajo omenjene države vzajemno spoštovati postopke, uvedene v eni izmed njih. To izhaja iz uredbe št. 1346/2000, ki v svojem členu 4(2)(f) določa, da pravo države, v kateri so bili uvedeni postopki, ureja posledice postopkov v primeru insolventnosti na postopke, ki so jih sprožili posamezni upniki, v obravnavanem primeru avstrijsko in nemško pravo. Poleg tega je uvedba postopka v primeru insolventnosti na podlagi členov 16 in 17 iste uredbe priznana v vseh državah članicah in ima tam enake posledice, kot jih zanjo določa pravo države, v kateri so bili postopki uvedeni.

70 Kot to v točkah 84 in 85 svojih sklepnih predlogov poudarja generalna pravobranilka, je cilj določb uredbe št. 1346/2000, kot to zlasti izhaja iz druge, tretje, četrte in osme uvodne izjave, varstvo učinkovitosti in dobre koordinacije postopkov v primeru insolventnosti znotraj Evropske unije in s tem zagotavljanje enake razdelitve razpoložljivega premoženja med vse upnike. Institucije Skupnosti bi glede na druge upnike uživale neutemeljeno prednost, če bi jim bilo omogočeno, da uveljavljajo svoje terjatve v okviru postopkov, predloženih sodiščema Skupnosti, medtem ko je kakršna koli tožba pred nacionalnimi sodišči nemogoča.

71 Poleg tega se je Komisija, na podlagi časa dveh mesecev in pol, ki je pretekel od začetka uvedbe postopka v primeru insolventnosti 10. julija 2002 do njegove objave

23. septembra 2002, napačno poskusila sklicevati na člen 40 uredbe št. 1346/2000, zato da bi v obravnavanem primeru nasprotovala uporabi te uredbe. Prvič, na podlagi člena 17(1) navedene uredbe ima uvedba postopka v primeru insolventnosti posledice v drugih državah članicah, ne da bi bilo potrebno kakršno koli obvestilo na podlagi člena 40 iste uredbe. Drugič, čeprav je mogoče obvestilo Komisiji šteti za zapoznelo, pa uredba št. 1346/2000 ne določa nobene posledice take zapoznelosti za priznanje postopka v drugih državah članicah, razen morebitne pravice do nadomestila vse škode, nastale z zapoznelim obvestilom.

72 Glede na te ugotovitve je treba tožbo Komisije, kot je oblikovana v vlogi in kolikor je vložena proti A-Consult in Ision, razglasiti za nedopustno.

D – *Dodatni predlogi Komisije*

73 Na obravnavi je Komisija podredno vložila dodatne predloge za to, da bi se štelo, da je predmet njene tožbe, kolikor je vložena proti A-Consult in Ision, ugotovitev utemeljenosti njenih terjatev zaradi njihovega uveljavljanja v okviru nacionalnih postopkov v primeru insolventnosti.

74 Ti dodatni predlogi so očitno nedopustni.

75 Prvič, ti predlogi so v nasprotju z zahtevami iz člena 38 Poslovnika. V skladu s to določbo morajo stranke navesti predmet spora in kratek povzetek tožbenih razlogov v vlogi, s katero se postopek začne. Čeprav člen 42 poslovnika pod določenimi pogoji dopušča navajanje novih razlogov, stranka med postopkom ne more spremeniti samega predmeta spora (glej sodbi z dne 25. septembra 1979 v zadevi Komisija proti Franciji, 232/78, Recueil, str. 2729, točka 3, in z dne 18. oktobra 1979 v zadevi GEMA proti Komisiji, 125/78, Recueil, str. 3173, točka 26). Novi predlogi, ki so bili prvič vloženi na obravnavi, ne bi mogli biti sprejeti, ne da bi bila s tem toženim strankam odvzeta možnost, da pripravijo odgovor, in tako kršene pravice obrambe.

76 Drugič, ti predlogi presežejo okvire pristojnosti, ki so Sodišču podeljene na podlagi uporabne arbitražne klavzule, ki to pristojnost omejuje na „spore med Komisijo in sopogodbeniki", medtem ko ugotovitvena tožba za potrebe postopka v primeru insolventnosti vključuje tudi druge stranke, in sicer druge upnike podjetja v stečaju. S tem v zvezi je mogoče poudariti, da Komisija ni sprožila nobenega postopka, da bi te stranke pritegnila v obravnavani spor.

77 Končno ugotovitve, navedene v točkah od 68 do 70 te sodbe, veljajo tudi za dodatne predloge Komisije, ki jih je iz tega razloga treba razglasiti za nedopustne.

78 Posledično je treba dodatne predloge Komisije ravno tako zavreči kot nedopustne.

IV – **Utemeljenost tožbe, kolikor je vložena proti AMI Semiconductor, Intracomu, Euramu in Nordbank**

79 Komisija se v utemeljitev svojih zahtevkov za plačilo, vloženih proti toženim strankam, sklicuje na dve pravni podlagi. Po eni strani se opira na pogodbeno pravico do povračila, ki izhaja iz člena 23, točka 23.3, Priloge II pogodbe. Po drugi strani pa se sklicuje na neupravičeno obogatitev toženih strank v smislu člena 812 Bürgerliches Gesetzbuch (nemški civilni zakonik, v nadaljevanju: BGB), ki določa: „Kdor je bil brez pravnega temelja obogaten na škodo drugega, bodisi zato, ker je slednji nekaj storil, ali na kakršen koli drug način, je prejeto dolžan vrniti."

A – *Pravica do povračila, ki temelji na členu 23, točka 23.3, Priloge II pogodbe*

80 Člen 23, točka 23.3, Priloge II pogodbe določa, da morajo sopogodbeniki, če plačila iz naslova projekta presegajo skupni finančni prispevek, ki ga dolguje Komisija, nemudoma povrniti razliko med temi plačili in tem prispevkom.

81 Kar zadeva uporabo te določbe v obravnavanem primeru, se zastavljata zlasti dve vprašanji. Prvič, treba je ugotoviti, ali je obveznost povračila, določena s to določbo, solidarna obveznost ali je nasprotno povračilo mogoče zahtevati od sopogodbenikov, ki so dejansko prejeli sredstva Komisije. Drugič, treba se je vprašati o izračunu skupnega finančnega prispevka, ki ga dolguje Komisija.

1. Solidarna odgovornost

82 Izraz „sopogodbeniki" je opredeljen na drugi strani pogodbe, kot skupno poimenovanje za sedem toženih strank, ki so s Komisijo sklenile pogodbo. Kljub temu pa so bile natančne implikacije tega izraza v členu 23, točka 23.3, Priloge II pogodbe predmet živahnih razprav med strankami.

83 Po mnenju Komisije uporaba omenjenega izraza dokazuje, da je obveznost povračila, določena s to določbo, naložena vsem sopogodbenikom in ne samo tistim, ki naj bi dobili zadevna predplačila. Komisija naj bi torej lahko od vsakega od sopogodbenikov zahtevala vsa predplačila.

84 Tožene stranke pa v nasprotju s tem zatrjujejo, da naj zgolj zaradi uporabe izraza „sopogodbeniki" ne bi bilo mogoče sklepati na solidarno odgovornost, in da bi moralo biti, če je taka odgovornost res bila v namenu strank, to izrecno navedeno. Poleg tega opozarjajo, da naj bi bila obveznost, naložena s členom 23, točka 23.3 priloge II pogodbe, v skladu z izrecnim besedilom te določbe obveznost „povračila", kar naj bi bilo v skladu s samo opredelitvijo tega izraza pogojeno s tem, da je stranka od nje zahtevani znesek predhodno prejela.

85 Ob tem, da ta člen 23, točka 23.3, v tem pogledu sam ni dovolj jasen, ga je treba razlagati v kontekstu drugih pogodbenih določil, zlasti ob upoštevanju člena 1 pogodbe.

86 Omenjeni člen 1, točka 1.1, pogodbe na prvi pogled nalaga „skupno in solidarno" obveznost strankam, da izpolnijo pogodbo „kar zadeva dela, navedena v prilogi I". Ta obveznost, ki se v skladu z besedilom te določbe v vsakem primeru uporablja samo za izvedbo del, ne pa za povračilo predplačil, je nadalje strogo omejena s točko 1.2 istega člena.

87 Tako člen 1, točka 1.2, drugi stavek pogodbe zavrača kakršno koli solidarno odgovornost za povračilo predplačil s tem, da določa, da se od sopogodbenika „ne zahteva [...], naj povrne zneske, ki jih dolguje sopogodbenik, ki ni izpolnil, razen če ni sam pripomogel k tej neizpolnitvi."

88 Iz te analize izhaja, da člen 23, točka 23.3, Priloge II pogodbe, razlagan ob upoštevanju člena 1, točka 1.2, te pogodbe sopogodbeniku nalaga zgolj povračilo predplačil, ki jih je dejansko prejel, razen če se dokaže, da je ta isti sopogodbenik pripomogel k neizpolnitvi, zaradi katere je Komisija pridobila pravico do povračila predplačila izplačanega drugemu sopogodbeniku. Dokazno breme glede prispevanja sopogodbenika k taki neizpolnitvi, nujno nosi Komisija kot tožeča stranka, ki se na to neizpolnitev sklicuje.

89 Komisija ni dokazala, da bi AMI Semiconductor, Euram, Intracom ali Nordbank na kakršen koli način prispevali k posebni neizpolnitvi drugega sopogodbenika, ki bi imela za posledico pravico omenjene institucije do povračila predplačila, ki ga je ta drugi sopogodbenik prejel. Kot je to v točki 145 svojih sklepnih predlogov poudarila generalna pravobranilka, so očitki splošne narave, da naj tožene stranke ne bi zadosti sodelovale oziroma da naj ne bi izpolnile svoje obveznosti obveščanja Komisije, v tem pogledu nezadostni, pa čeprav delno temeljijo na ocenitvenih poročilih.

90 Treba je torej priznati, da od nobene izmed teh toženih strank na podlagi člena 23, točka 23.3, Priloge II pogodbe ni mogoče zahtevati povračila zneskov, ki so višji od tega, kar je sama prejela.

2. Izračun finančnega prispevka, ki ga dolguje Komisija

91 Člen 23, točka 23.3, Priloge II pogodbe pravico do povračila pogojuje s tem, da skupni finančni prispevek k projektu, ki ga ta dolguje, znaša manj kot skupni znesek predplačil, ki jih je že izplačala. V tem primeru bi morala vsaka izmed toženih strank povrniti razliko med predplačilom, ki ga je prejela, in povrnitvijo stroškov, ki jo lahko zahteva.

92 V svoji vlogi – tabeli, ki je povzeta v točki 35 te sodbe – je Komisija razdelila zneske, ki naj bi jih po njenem mnenju morala vsaka izmed toženih strank povrniti posamično, če solidarne obveznosti ni mogoče upoštevati. Omenjeni zneski so bili izračunani tako, da je bil od zneska, ki ga je od Komisije prejel vsak sopogodbenik odštet znesek, porabljen za dosego rezultatov, ki jih je slednja potrdila, kolikor se je domnevalo, da je sopogodbenik k temu prispeval v skladu z razdelitvijo dela iz Priloge I pogodbe.

93 Ob tem, da je Komisija priznala, da Nordbank ni bil prejemnik nobenega plačila in da je Intracom prejel znesek, nižji od tistega, ki mu je pripadal, Komisija od teh dveh toženih strank ne more zahtevati nikakršnega povračila.

94 Gotovo je, da je AMI Semiconductor skupno prejel znesek 26.743 EUR in da je Komisija potrdila dela v vrednosti 26.214,55 EUR. Posledično maksimalni znesek, ki ga mora povrniti ta družba, znaša 528,45 EUR. Ravno tako je gotovo, da je Euram prejel znesek 21.606 EUR in da ni bil potrjen noben rezultat, h kateremu je prispeval.

95 Kar zadeva zahtevke, vložene proti tema toženima strankama, Komisija nima pravice zavrniti potrditve rezultatov ali izjav o stroških, ne da bi podrobno utemeljila nezadostnost omenjenih rezultatov. V nasprotju s tem, kar navaja Komisija, posebna narava pogodbe, zaradi dejstva, da gre za pogodbo, katere predmet je izplačilo subvencij in za to institucijo ne pomeni prave protidajatve, nima za posledico diskrecijske pravice Komisije pri potrjevanju rezultatov. Kot je to v točkah od 167 do 171 svojih sklepnih predlogov pravilno poudarila generalna pravobranilka, bi bilo treba, zato da bi Komisija lahko v tako veliki meri enostransko odločala, tozadevna določila zapisati v pogodbi.

96 Treba je torej preučiti, ali je zavrnitev potrditve rezultatov, za katere sta zavezana AMI Semiconductor in Euram, utemeljena. Kot to v točki 161 svojih sklepnih predlogov poudarja generalna pravobranilka, se tožba v bistvu nanaša na rezultate 1.1 (Celoten skupek sistemskih funkcij in konstrukcijskih specifikacij, ki jih opredeli uporabnik, „Complete set of user-defined system functions and design specifications"), 1.2 (Celoten skupek konstrukcijskih specifikacij za prihodnje programske vmesnike za integracijo z okoljem poslovne programske opreme teh organizacij, „Complete set of design specifications for future software interfaces to integrate with the commercial software environment of these organisations") in 1.3 (Celostni opis okolja informacijskih tehnologij bodočih poslovnih partnerjev, „Full description of future business parners' IT environment"), pri čemer so bili ti trije rezultati edini, h katerim sta prispevala AMI Semiconductor ali Euram, zavrnjeni ob uresničitvi.

97 Komisija je zavrnitev teh rezultatov v celoti oprla na poročila, s katerimi je skupina za nadzor predlagala to zavrnitev. Kar zadeva dokazno moč (vrednost) teh poročil, je treba takoj zavrniti trditev Komisije, da so bila ta poročila za tožene stranke zavezujoča. Čeprav so slednje potrdile izbiro dveh kandidatov, ki jih je predlagala omenjena institucija, niti člen 8 Priloge II pogodbe, niti nobeno drugo določilo pogodbe, niti noben element iz korespondence, ki sta si jo izmenjali stranki, ne kaže na to, da bi bile stranke pogodbe vezane na poročila, ki jih pripravi ta skupina. Taka obvezujoča moč bi bila poleg tega očitno v nasprotju s tovrstnim stališčem Komisije, ki je na obravnavi navajala, da bi lahko od teh poročil sama odstopila, če bi to hotela.

98 V svojem drugem nadzorstvenem poročilu je skupina za nadzor predlagala zavrnitev obravnavanih rezultatov. Rezultat 1.1 je bil opisan kot zelo nepopoln in v majhni meri poglobljen. Rezultati 1.2 in 1.3 so bili ocenjeni kot neobstoječi, saj so bili dokumenti, predloženi omenjeni skupini, glede na njihove naslove zgolj „povzetki" in ne popolni dokumenti.

99 Iz teh poročil izhajajo določena nepojasnjena nasprotja. Na primer kar zadeva rezultat 1.1, skupina za nadzor graja dejstvo, da naj podjetja iz finančnega ali logističnega sektorja, čeprav so zastopana v konzorciju, ki so ga ustanovile tožene stranke, ne bi prispevala k uresničitvi tega rezultata. Iz Priloge I pogodbe pa jasno izhaja, da prispevek Nordbank ali Eurama k omenjenemu rezultatu v pogodbi ni bil določen. Očitno skupina za nadzor v tem pogledu ni uporabila pogodbenih meril za presojo ustreznosti doseženih rezultatov, temveč je neupravičeno uporabila lastna merila.

100 Kar zadeva rezultat 1.3 je Komisija na obravnavi poudarila, da so ga tožene stranke predstavile zgolj na eni strani, kar naj ne bi bilo v skladu z prizadevanjem, ki je za ta rezultat določeno v pogodbi. Na prvi pogled je treba sicer ugotoviti presenetljivo odstopanje med štirimi meseci in pol dela (ene) osebe, ki so za ta rezultat predvideni na strani 57 Priloge I pogodbe, in kratkostjo predstavljenega poročila. Vendar pa

kratkost poročila nujno ne pomeni njegove nekakovosti ali njegove neskladnosti z pogodbenimi zavezami, v tem primeru edinima upoštevnima meriloma. Če je Komisija izražala dvome glede stroškov, fakturiranih za dosego rezultata, bi morala namesto zavrnitve rezultatov izjave o stroških izpodbijati s skladu z merili iz členov od 18 do 20 Priloge II pogodbe.

101 Za to, da lahko utemelji zavrnitev nekega rezultata, je potrebno, da Komisija posebej opredeli vidike rezultata, ki jih namerava grajati, in ob tem pojasni razloge, zaradi katerih po njenem mnenju ta rezultat odstopa od pogodbenih zavez. V obravnavanem primeru niti nadzorstvena poročila niti vloga Komisija v tem pogledu niso dovolj jasno formulirani.

102 Posledično je treba tožbene razloge Komisije, ki izhajajo iz pravice do povračila, ki temelji na zavezah iz člena 23, točka 23.3, Priloge II pogodbe, zavrniti. Zato je treba ravno tako zavrniti obrestni zahtevek, ki temelji na členu 5, točka 5.4 iste priloge.

B – *Pravica do povračila na podlagi člena 812 BGB*

103 Kot to v točki 185 svojih sklepnih predlogov pravilno poudarja generalna pravobranilka, je treba kondikcijski zahtevek na podlagi člena 812 BGB, ki temelji na neupravičeni pridobitvi, zavrniti iz enakih razlogov, zaradi katerih je bil zavrnjen zahtevek za povračilo, ki temelji na pogodbi. Ob tem, da ni predložila dokaza, da so bila prejeta plačila višja od terjatev sopogodbenikov, Komisija ni dokazala obstoja neupravičene pridobitve.

104 Posledično je treba tožbo Komisije v celoti zavrniti.

V – **Nasprotna tožba Intracoma**

105 S svojo nasprotno tožbo Intracom uveljavlja pravico do plačila zneska 6022 EUR. Ta znesek je razlika med predplačilom 10.362 EUR, ki jih je InterTeam dejansko izplačal Intracomu, in delom stroškov v zvezi s potrjenimi rezultati, h katerim je prispeval Intracom in ki glede na izračun Komisije znaša 16.384,09 EUR.

106 Razen tega, da zatrjuje, da naj bi bila Komisija „neutemeljeno obogatena", Intracom ne navede pravne podlage za to tožbo.

107 Gotovo je Komisija s svojimi plačili InterTeamu toženim strankam izplačala dovolj sredstev za pokritje plačila 6022 EUR v korist Intracoma. Ob izteku pogodbe je bil InterTeamu izplačan znesek 300.934 EUR, ne da bi slednji ta znesek prenakazal drugim toženim strankam. Ob tem, da bi iz naslova pogodbe sam InterTeam glede na zneske iz obrazca na strani 6 Priloge I pogodbe lahko imel pravico do plačil vse do maksimalnega zneska 153.500 EUR, je omenjena družba za račun drugih sopogodbenikov zadrževala znesek, ki je najmanj enak 147.434 EUR.

108 V teh okoliščinah Komisija ni bila deležna neupravičene pridobitve. Posledično je treba nasprotno tožbo Intercoma zavrniti.

Stroški

109 Na podlagi člena 69(2) poslovnika se neuspeli stranki naloži plačilo stroškov, če so bili ti priglašeni. Ker Komisija s predlogi ni uspela, se ji naloži plačilo stroškov.

Iz teh razlogov je Sodišče (prvi senat) razsodilo:

1. **Tožba se zavrne.**

2. **Nasprotna tožba Intracoma SA Hellenic Telecommunications & Electronic Industry se zavrne.**

3. **Komisiji Evropskih skupnosti se naloži plačilo stroškov.**

Podpisi